

„Emeljétek fel a ti szemeiteket és lássátok meg a tartományokat: mert megértetek az aratásra.“ János 4, 35.

V. évfolyam.

Budapest, 1908. április 1-jén.

4. szám.

Husvétii gondolatok.

Az élet tele van bajjal, kellemetlenséggel, kinnal és gyötrellemmel, de a hit varázslattal föl-emeli a lelket, a föld porából égi magasságok felé. A hit létráján a legegyszerűbb ember, a legszegényebb és legnyomorultabb is felemelkedhetik oly fenkőlt birodalomba, ahol a lélek szeme káprázatos fényben gyönyörködhetik — oly ragyogásban, amelynek részese lehet minden ember, koldus és király egyaránt. »A szegénynek drága kincs a hit, túrni és remélni megtanít.« Ki az, aki a tévelygő földi halandót, az arasznyi létért küzködő embert meg akarja fosztani attól a drága kincstől, amely a hitben rejlik, attól a vigasztól, amely a hitben sugárzik? Soha sem

Ádám haláláról.

Eddigi tanulmányainkból láttuk, hogy a szentírásban nincs semmiféle bizonyíték arra nézve, hogy az embernek halhatatlan természete volna, s hogy a szentige, habár számtalanszor használja is a »lélek« *szót, egyjellegegyszer sem mondja azt halhatatlannak, hanem inkább az ellenkezőt erősíti meg. Most pedig egy lépéssel tovább megyünk s megtekintjük ama kérdést: milyen állapotba jut az ember a halál után. A szentírás világosan szól erről. Vizsgáljuk meg először Ádám halálát.*

Az ember természete és sorsa után kutató mindig a legnagyobb érdeklődéssel fordulhat a mi ősapánk halálának történelméhez. Mózes első könyvének első részében az emberi család keletkezéséről igen egyszerű és világos történetet találunk; — oly egyszerű és természetes ez, hogy még a leghitelenebb istentagadó okoskodásával szemben is megállja a helyét, s az úgynevezett természettudomány nehéz feladatára vállalkozik, midőn a teremtés kérdését másképp akarja megoldani. Azon egyszerű mondat: halálnak halálával fogsz meghalni, magában foglalja Ádám sorsát. Így Ádám teremtésében és halálában egy körülményes leírás adatik nekünk az ember keletkezéséről és megsemmisüléséről; és egyúttal alapul szolgál ezen fontos kérdés helyes döntésére is.

Az ember teremtéséről és azon elemekről, amelyből teremtetett, úgy hisszük, már elég bőven nyilatkoztunk. Azt olvassuk a szentírásból: »Az Úr formálá az embert a föld porából.« Az élettelen emberi test, az Isten legtökéletesebb alkotása, az élet lehelete által elevenített meg, amelyet Isten belelehel az orrába. — Addig, míg az élet lehelete nem elevenítette meg, a test mozgás és élet nélkül való volt; de midőn Isten belelehelte az élet leheletét, akkor a test megelevenedett, mozgásba jött, s az élet összes jelei mutatkoztak rajta.

lehet megérteni, hogy bizonyos »modern gondolkodók«, akik u. n. megváltó tanokat hirdetnek, miért vetik meg éppen a hitet. Az igazi vallásnak oly erkölcsi javai vannak, amelyeknek elvesztését súlyos veszteségnek érezheti magára nézve minden ember. Öröm, boldogság és mélységesen benső hevület fakad belőle. Tessék körülnézni a világban. Ádáz harc dúl és soha nagyobb hévvel, soha rendszeresebb gyűlöléssel nem agyarkodott ember ember ellen, mint napjainkban. Boldogabb-e a halandó ma, mint volt azelőtt? A felszított elégedetlenség keseríti a lelket, s a keserűség soha meg nem szűnhetik. Az anyagi törvény a lelkieket nem pótolhatja és a rideg tudomány nem szoríthatja ki a lélekből a vallásos sejtelmet. A tudomány sem tud mindent s abban, amiben homályos az emberi lét, a tudomány vak, holott a hit lát; a tudomány vigasztalan megsemmisülést hirdet, holott a hit isteni szárnyon felemelkedik az örökkévalóság körébe s boldogságot, vigasztalást és megnyugvást áraszt szerte.

A hívó lélek a feltámadást érzi és látja mennyei sugárzásban. Ebből fakad kimondhatatlan boldogsága. Van külön igazság a földi igazságnál. Van tisztább légkör a bűnös földi létnél. *Van egy birodalom, amely — láthatatlan bár — szilárdabb a földgolyómál s van egy ország, amely az ő országa s amelyek lakosai mindazok lesznek, akik jól és akik hívő lélekkel fel tudnak emelkedni hozzá.* Isten az örök szeretet, s az ő törvénye a szeretetnek egyetlen törvénye, amelynek egyedül érdemes engedelmeskedni, mert ez az egyetlen törvény, amely el nem enyészhet soha. Megvesszőzhetnek, sebezhetik halálra, fölfeszíthetik és mázsás követ hengeríthetnek a sírjára: meg nem ölhetik. Föltámad és hirdeti az örök igazságot, hirdeti a lélek emelkedettségét és az ember felsőbb hivatását és a halhatatlan, megváltó szeretetet, amely nélkül nincs nyugvás és nincs boldogság a földön, s végre az örökkévalóságban örökség sincs.

H. J. F.

Természetes, hogy a teremtetők jogá-
ban áll, feltétlen engedelmességet köve-
telni az ő teremtményeitől. Mindennek
dacára Isten nem kényszerítette az ő
teremtményeit az engedelmségre, mert
ő csak a szabad akarathól származó
szeretetlen és engedelmségben gyö-
nyörködik. Ennélfogva szükségessé vált,
hogy az embert próbára tegyen, hogy
az ő a teremtetőjéhez való hűségét
bebizonyítsa. E végből Édenbe helyezte
őt és körülvette a természet minden
szépségeivel és gyönyörűségeivel. Egy
dolog kivételével mindent szabadon élvez-
hetett. És ezen egy kivétel által pró-
bára tétetett. Az Úr azt mondta: »E kert
minden fájának gyümölcsében szabadon
egyél. De a jó és gonosz tudása fájának
gyümölcsében ne egyél, mert valamely
napon abban ejündel, halálnak halálával
halsz meg.« Az első emberpár jól meg-
értette ezen tilalmat, mert mielőtt a kígyó
rávette Évát ezen parancs áthágására,
ezzel igyekezett rá hatni: »*Nem haltok
meg halálnak halálával.*« Így keletkezett
egy kérdés Isten között és az emberek
között az ember természetére nézve, s
sajnos, az egész theológiai világ és az
emberek általában, egy kis csoport kivé-
telével, inkább elhiszik azt, amit a
Sátán mondott: t. i. hogy halhatatlan
az ember. Ebből kiindulva, az ember
sorsát úgy magyarázzák: 1. A lélek el-
szakadása Istentől és a bűnhöz való
ragaszkodás »*lelki halált*« jelent, 2. a
léleknek elválása a testtől »*testi halált*«
jelent, 3. és így mindjárt a testi halál
után a lélek a pokolba megy, ahol
kimondhatatlan végnélküli kínokat szen-
ved, — s ezt »*örökkévaló haláluk*« ne-
vezik.

Így fejezik ki magukat a baptisták
az ő hitvallomásuk 5. cikkében: »Azt
hisszük, hogy Isten teremtette az embert
igazságban, de midőn vétkezett, akkor
ő maga és általa minden utóda a lelki,
testi és örökkévaló halálnak esett áldo-
zatul, amelytől csak egyedül az Úr Jézus
Krisztus tud megszabadítani.«

De tekintsük meg ezen nézetet köze-
lebbről, s hasonlítsuk össze azzal, amit
az Úr kezdetben mondott: »Halálnak
halálával fogtok meghalni.« Ádám
engedetlensége folytán bűnös lett. Ezt

ők már büntetésnek nevezik, mi pedig
ezen állapotot a bűn következményének
tekintjük. Ezen szavak: »halálnak halá-
lával fogsz meghalni« hogyan jelent-
hetnek örökkévaló szenvedést? Ádám
engedetlenségénél fogva elszakította ma-
gát az Istentől, aki kimondta felette:
»Halálnak halálával fogsz meghalni.«
De ez semmiképpen nem vonatkozik a
»második«, az örökkévaló halálra. Ettől
a haláltól nem lehetett volna többé
megmenteni. A »szentírás« pedig azt
mondja, hogy »Krisztus által mindennek
megelvénytetnek«.

Így lelki és örökkévaló halálról szó-
sem lehet.

Az Ádámra kimondott ítélet eskis
az ő testi halálát jelenti. Azt mondják
nyilván, hogy a testi halálnál a lélek
elválik a testtől s egy magasabb életre
száll, ahol végnélküli időközön keresztül
megmarad. Ebben az esetben azonban
halálról szó sem lehetne. — Ha ez így
volna, akkor Istennek így kellett volna
Ádámhoz szólania: »Amely napon ejün-
desz a tiltott fa gyümölcséből, megsza-
badulsz a test burkától s egy magasabb
életre emelkedel fel. Sátán azt mon-
dotta: »Nem haltok meg halálnak halá-
lával, hanem olyanok lesztek mint az
Isten,« s a hazugság atyjának ezen
szavaihoz hűségesen ragaszkodva a po-
gány népek minden időben imádták
őseiket s tisztelték az ő nagyjaiknak
halhatatlan szellemeit, míg az új-kori
költők így énekelnek: »Nincs is halál,
csak átváltozás.« Nagy merészség állítani,
hogy ninesen halál, akkor, midőn na-
ponként ezer meg ezer lény sápadt,
halvány arccal, megtört szemmel száll
a sírba!

Midőn Ádám vétkezett, az Úr lépé-
seket tett azon büntetés végrehajtására,
amelyet a kezdetben kimondott. Első
sorban Ádámot vonta felelősségre, utána
Évát s végre a kígyót. Ádámot azt kér-
dezte: »Avagy nem ama fának gyümöl-
csében ettél-e, melytől megtiltottalak
vala, hogy abban ne egyél?« Ádám elis-
merte vétkét, de az asszonyt okolta a
tettért. Az Úr azt mondta az asszony-
nak: »Micsodát cselekedtél te?« Az
asszony viszont a kígyóra hárította
hibáját. Az Úr akkor a kígyóhoz fordult

s megátkozta. Azután ismét Ádámra került a sor s azt mondta neki az Úr: »Mivelhogy engedted a te feleséged szavának, és ettől ama fának gyümölcsében, melytől megtiltottalak vala, mondván ne egyél e fáról: Légyen átkozott a föld teéretted, nagy fáradságos munkával egyed annak gyümölcsét életednek minden napjaiban. És töviset és bogácskórót teremjen teneked és a mezőnek fűvét egyed. A te orcádnak verejtékével egyed a te kenyeredet, *míg nem földdőlészsz, mert abból vétettél: mert por vagy és porrá kell lenned.*« 1 Móz. 3, 11–19.

Ezen szavakban maga az Úr jelenti ki, miképen kell érteni Ádám büntetését. Jegyezzük meg jól a 19. verset: »A te orcádnak verejtékével egyed a te kenyeredet, míg nem földdőlészsz, mert abból vétettél: mert por vagy és porrá kell lenned.«

Mielőtt az ember visszatér a föld porába, előbb hosszú és fárasztó harcot kell vívni az élettel — ez a büntetés megkezdése, és azután — jön a halál. Ádámnál ezen büntetés azon a napon kezdődött meg, midőn vétkezett s kilencszázharminc évvel azután halállal végződött.

Ádám a bűnbeesés után mindjárt elvágatott az élet fájának gyümölcsétől s így napról napra gyengülvén, végre meghalt.

S. T. man.

H. J. F.

A biblia „isteni kinyilatkoztatás“.

A teljes írás Istentől ihletett írja Pá apostol egyik hittársának, Timotheusnak. »Nem emberek akaratjából származott régen a profétákunk profétálások, hanem a szentlélektől indítván szóltak az Istennek szent emberei.« Így nyilatkozik Jézus Krisztus egyik legnagyobb apostola. Ezen igékből láthatja mindenki, hogy az Úrnak apostolai a szentírás eredetére nézve azon álláspontra helyezkedtek, hogy a szentírás nem emberi alkoskodás, amint — sajnos — sok modern theologus és állítólagos keresztyén vélekedik, hanem Isten lelke által adatott.

Az Isten gyermekeipél, az igaz¹ hívőknél, akik az Isten beszédjének hatását érezték és annak átalakító munkáját tapasztalták, az apostolok által fent említett igazság nem is képezi vita tárgyát. Azonban meg vagyunk róla győződve, hogy sok őszinte és igazságot kereső lélek nem tudja, hogy minek fogadja el a szentírást — Isten beszédjének-e vagy emberi munkának, s éppen azok részére óhajtjuk ezeket a sorokat közölni, hogy a kérdésről tisztább képet nyerhessenek.

Kinyilatkoztatás nélkül nincs is vallás (hit) és ha volna is, akkor is magasabb volna mint az ész, s csak azt tartalmazhatná, amit fel nem foghatunk. Ez pedig nem használna senkinek. Azt mondja a szentírás: »A titkok a mi Urunknál Istenünkönél vannak; a kinyilatkoztatott dolgok miénk és a mi fiainké mindörökké; hogy e törvénynek minden igéit beteljesítsük.« 5 Móz. 29, 29. És ismét: »Semmi dolgot nem cselekszik az Úr Isten addig, míg nem megjeleníti az ő titkát az ő szolgálóinak a profétáknak.« Ámos 3, 7. »Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat.« Dán. 2, 22.

Simon Jónásnak azt mondja Krisztus: »Mert a test és a vér ezeket nem jelentette neked, hanem az én mennyei Atyám.« Máté 16, 17. Nekünk pedig az Isten megjelentette azokat az ő lelke által; mert a lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is. 1 Kor. 2, 10. A galaciabeli gyülekezeteknek mondja Pál: »Mert én nem embertől vettem azt, sem pedig nem tanítottam arra, hanem a Jézus Krisztus jelentése által.« Gal. 2, 12. S végre azzal fejezhetjük be az idézetek sorozatát. A Jézus Krisztus jelentése, melyet adott neki az Isten, hogy megjelentené az ő szolgálóinak, amelyeknek meg kell hamar lenniök. Jel. 1, 1. Kell-e még több bizonyíték? S mégis vannak, akik nem akarnak hallani »kinyilatkoztatásról« vagy szentlélek által való ihletésről.

De vajjon lehet-e esodálkozni ezen a jelen korban? A mostani nemzedék mit sem tud a szentlélek működéséről, s nem is akar tudni. Nem tapasztaltu semmi hatását ennek s így természetes

hogy inkább hajlandó a *magasabb kritika* azon nézetét elfogadni, hogy a szentírás valami *helső sugalatnak* szüleménye, ami egyébként minden komolyabb embernél megnyilatkozik.

Némelyek, akik nem mernek oly messzire menni a szentírásnak elítélésében, a szószerinti *ihletést* vonják kétségbe. *Manapság*, mondják, *már nem lehet azt az álláspontot elfoglalni és fenntartani, amit a keresztyénség 1800 év óta fenntartott. Miért is adjunk oly sokat a bizonytalan szószerinti értelemre. A lélekre van szükség!* S ama mondatot: *az ige testté lett*, úgy is ki lehet fejezni, hogy: *Az eszme természetessé vált.* Mi pedig ezekre azt mondjuk, hogyha megrendül az ige, akkor megrendül a szellemi értelme is; ha megváltozik a szöveg, akkor megváltozik az értelme is, és azért hajlandók vagyunk, inkább a régi ige mellett megmaradni. Hogyha Isten ismételten parancsolja az ő profétáinak, hogy: *Menjeteek el s mondjátok a népnek: Az Úrnak lelke szólott*, vagy *az ő beszédje származott a mi szánkából*, vagy *Az Izráelnek közziklájja mondata: 2 Sám. 23, 2. 3;* ha Krisztus az ő tanítványainak igéri: *Ne legyetek szorgalmatosok, mimódon és mit szóljatok, mert azon órában megtanítottok arra, mit szóljatok, mert nem ti vagytok, akik szólni fogtok, hanem a ti menynevei Atyátoknak lelke az, aki szólni fog tiáltalatok* (Máté 10, 19, 20; — ha Pál apostol azt írja, hogy: *Mi pedig nem a világnak lelkét vettük, hanem a lelket, mely az Istentől van, hogy megtudhassuk azokat, amelyeket nekünk ajándékozott az Isten. Melyeket prédikálunk is nem oly beszédekkel, melyekre az emberi bölcsesség tanít, hanem amelyekre a szentlélek tanít, a lelkieket a lelkiekhez szabván* (1 Kor. 2, 12, 13) — akkor mi mind az olyan forrásból származó igéket szószerinti ihletés által adottnak vesszük, s csak részvétellel lehetünk azok iránt, akik ilyen világos igazságokat nem tudnak felfogni.

Örüljünk azon, kedves lelki testvérek, hogy majd egykor az Úrnál a szentlélek által áthatva, az Úrtól tanítatunk. Az ő beszédje akkor a szánkban lesz s a hét lélek által áthatva, mi is

csak az Isten beszédjét fogjuk szólni. Jel. 3, 4. — De nem csak isteni ihletés létezik, hanem Sátán ihletéséről is lehet beszélni és sok Isten káromló ihletéséről, aki az ő gögösségében *nem tudja, hogy mennyire át van hatva és átszellemülve a gehenna tüzetől*. Bár mindnyájunkról mondhatnók azt, amit Pál apostol mondott a Thessalonikabeli gyülekezetről: *... Hálákat adunk, hogy az Isten felől való beszédet... fogadtátok, nem úgy mint embereknek beszédeket, hanem mint Istennek beszédét, ki cselekszik is tibennetek, kik hisztek.* 1 Thess. 2, 13.

B. F. után.

H. J. F.

A legrégibb parancsolat!

Az Úr Jézus szombatnapon többször gyógyított beteget, habár tudta, hogy ez a farizéusokat bosszantja. Máskor szeretettel tekintette be, de ebben a dologban nem tekintette ellenfeleinek haragját, szándékosan választotta a szombatot a gyógyításra, hogy alkalma legyen a farizéusok korlátolt felfogását a negyedik parancsolatról visszautasítani és a népet a szombat helyes megtartására tanítani.

Az evangelisták hét tanítást jegyeztek fel, amit az Úr Jézus a szombat ünnepléséről tartott. Többet is taníthatott erről, amit azonban mi nem tudunk, mert János az ő evangéliumának végén ezt írja: *Egyebek is pedig sokak vannak, melyeket Jézus cselekedett, melyek ha egyenként megíratnának, azt vélem, hogy e világ sem foghatná be a könyveket, amelyek íratnának.*

Ha nem is írtak le mindent, amit az Úr Jézus tanított, de amit feljegyeztek a negyedik parancsolatról, az is elég séges. Az Úr Jézus és az apostolok is tudták, hogy a szombatlak milyen jelentősége van, máskülönbem nem tanított volna az Úr annyiszor erről és a tanítványok sem írtak volna annyit róla. A mi parancsolatunk igen fontos, ezt láthatjuk ebből is, hogy régen adatott.

Közvetlen a teremtésről szóló részből olvassuk Mózesnek első könyvében: *És megáldá az Isten a hetedik napot és*

megszentelé azt; mivelhogy azon szünet volna meg ő csinálmányának csinálásától, melyet teremtett vala az Isten, hogy azt elvégezné.« Isten a világot hat nap alatt teremtette és a hetedik napon el volt végezve a teremtés munkája és ekkor nyugodott ő és azt akarta, hogy ez a nap az embernek is egy nyugalomnap legyen, melyen megnyugodjon a világi dolgoktól, hogy ez az ő teremtője munkájának legyen szentelve, azért olvasuk tovább: »És vevé az Úr Isten az embert és helyhezteté az Édennek kertében, hogy azt mivelné és őrizné.«

E teher nélküli munkától is — mert a bűnbeesés előtt a munka nem volt fáradságos és nem nehezedett az emberre oly súlyosan — nyugodni kellett neki szombaton.

Tehát olyan régi, mint az emberi nem. Mindenekelőtt az Úr adta ezen parancsolatot, e parancs olyan fenséges, hogy még a paradicsomi munkát sem engedte meg.

Mily nagy jelentőséget tulajdonított Isten ezen parancsolatnak? Vajjon máskülönbén adta volna-e Isten már kezdetben?

Kedves olvasó! Hogy gondolkoztál efelől eddig? Megünnepelted-e lelkiismeretesen az Úrnak napját? Ha te előljáró vagy, tanítottad-e szóval és példával a tiedet, hogy megszenteljék ezen napot?

Ezek igen fontos kérdések, mert egy igen fontos parancsról szólnak. Isten a szombat-ünnepelést még a paradicsomban elrendelte. Most, kedves olvasó, átfutunk 2000 esztendőn.

A bűn Isten és az ember közé állott. A romlás, melyet a bűn okozott, bámulatos; Isten megbánta, hogy az embert teremtette és elpusztította az emberiséget, kivéve a hív Noét és családját. Nemsokára azonban ismét a bűn lett uralkodóvá. Ha Isten nem avatkozott volna bele, akkor az egész emberiség gyalázatba és bálványimádásba merült volna. Isten hívta Ábrahámot, atyává tette az ő népének, kit később erős kézzel Egyiptomból kivezetett.

És alig biztosította a pusztában népét az ellenség ellen, máris oktatta a szombat-parancsolatra.

Eddig a reájuk nehezető terhes

munka miatt kénytelenek voltak ezen parancsolatot megszegni: Az Úr nem várt a Sinai hegyi parancskiadásig ezen oktatással, hanem előre figyelmeztette őket reá. (2 Móz. 16.)

Úgy-e bár, kedves olvasó, hogy sietett az Úr ezen parancsolatnak megújításával, és hogy megszívelte azt. Hűséges megfigyelője vagy te is ezen parancsolatnak? A Sinai hegyi parancskiadásnál a negyedik parancsba ezt adta: »Megemlékezzél a szombatnapról, hogy azt megszenteljed.« Ez a szó »megemlékezzél« oda utalta őket, hogy ez nem új, hanem egy régi, egy általánosan ismert parancs. Ezekből bizonyára következtethetjük, hogy dacára a 2000 éves Istentől való elidegenedésnek, dacára annak, hogy a pogány bálványimádás mindinkább elterjedt, a zsidók még sem felejtkeztek el a szombat megünnepelésről szóló parancsolatról, habár Egyiptomban a szükség által kényszerítve voltak, a szombat tényleges ünnepelését abbahagyni. Ha Isten az ő szombat-parancsolatát kitörölhetetlen írással oly mélyen véste az emberi szívbe, nem lesz-e Istennak szemében egy rendkívüli dolog? Ezzel kapcsolatosan a második lelkiismereti kérdés: Vajjon a te szemében is olyan rendkívüli-e?

Végül vizsgáljuk meg azon szavak jelentőséget, amelyeket Isten a negyedik parancsolatban mondott: Megemlékezzél a szombatnapról, hogy azt megszenteljed, hat napon munkálódjál és minden te dolgodat elvégezzed. Hetednapon a te Jehova Istenednek szombatja vagy, semmi dolgot ne tégy, se te, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod és semmi barmod, se a te jövevényed, mely a te kapuid között vagy. Mert hat napon teremté a Jehova a földet, a tengert és minden bennelevő állatokat, és megnyugovék a hetedik napot és megszentelé azt. »Úgy-e bár, terjedelmes parancsolat? négy verset vesz igénybe a szentírásban. Milyen ünnepélyes formában ismételte Isten ezen legrégebb parancsolatot.

Hasonlítsd csak össze a többi parancsolatokkal, még az első is — mely a bálványimádást tiltja — visszamarad ettől. Vagy nézzük a hatodikat »ne ölj«.

vagy a hetediket »ne paráználkodj, ezek mily rövidek. Azonban a negyediknek már a leírása hosszabb, vajjon miért? Éppen azért, hogy már ez által is szembetűnő legyen ennek a fontos és kiváló volta.

Így kedves olvasó, ne feledd, hogy Isten a szombatünnéplésről szóló parancsolatot már a paradicsomban adta az emberért, teérted.

Egy figyelemre méltó vallomás.

A következő egy cikknek kivonata, mely a »Les Signes des Temps» című svájci folyóiratban megjelent:

1906. március havában P. úr és felesége Neuchatel városában a genfi tó partján (Svájceban) két előadást tartott a spiritizmusról. Nagyon sok hallgatójuk volt s azért még több magány-ülést is tartottak ezen tárgy tanulmányozására.

Április 2-án én is tartottam előadást ugyanazon helyiségben e tárgy fölött: »Régi és új spiritizmus; az ő csalása felfedezve. A biblia mint egyedüli oltalmunk.» Az előadás után néhányan beszélni akartak velem, köztük X. úr is, aki azt mondta:

»Én nagyon csodálkoztam az ön beszédén. Barátaim és én hitetlenek voltunk, de mióta P. urat és feleségét hallottuk, akik meghívtak a spiritizmus tanulmányozására, visszanyertük Istenben való hitünket. S most ön azt mondja, hogy a spiritizmus az ördögtől származik!«

Én megmondtam neki, hogy a biblia egész világosan mutatja, hogy a spiritizmus nem egyéb mint az ókori bűvészet.

Azután csak augusztusban láttam viszont X. urat, mely alkalommal a következő társalgásunk volt:

»Nos, hogy áll ön most a spiritizmus-hoz?«

»Azzal már régóta kész vagyok. Habár egy ideig azt tanulmányoztuk és nagy eredménnyel üléseket is tartottunk, mégis abbahagytuk.«

»Hogyan történt ez? Nem akarna valamit arról elbeszélni?«

»Szívesen. Miután P. urat és feleségét hallgattuk, elkezdtünk szellemeket idézni és tőlük tanácsot kérni. Ők eljöttek a hívásunkra, feleltek a kérdésekre és különös történeteket beszéltek el.«

»Sokáig kellett e önnek várni a szellemekre?«

»Ha a rendes társaság össze volt gyűlve, akkor körülbelül két perc múlva jöttek, ha pedig idegenek vagy hitetlenek voltak jelen, akkor néha egy fél óráig is vártuk őket. Először gyenge szűrést éreztünk karunkban, azután felemelkedett az asztal egy lábra. Ha kérdeztünk: Akarod a nevedet megmondani? akkor az asztal kopogott »igen« helyett.«

»Mimódon kapták önök a választ?«

»Először az asztal által. Mi ismételtük az ABC-t és ha a helyes betűt kimondtuk, akkor az asztal kopogott. Később egy írót használtunk, melyet valaki a kezében tartott és egy szellem mozgatta azt. Ha azon személy, aki az írót tartotta, ránézett, akkor az megállt. Az írás mindig jobbról balra ment.«

»Gyakran jöttek önök össze?«

Majdnem minden este. Néha az ülés egész éjjel tartott, este nyolc órától reggel nyolc óráig. Ön elgondolhatja, hogy munkám azalatt szenvedett, de a szellem azt mondta: Tartsátok ki, ne veszítetek el a bátorságot; jó munkát végeztek. Ha el is veszítetek valamit a világban, megtaláljátok azt a jövő világban. Tartsátok ki és még nagyobb dolgokat fogtok látni. Mi sokszor kértük, hogy a szellemet látni akarjuk, de ő mindig azt mondta: még nem! Egy napon azt mondta a szellem: Zenéljetek egy kiesít! Valaki közülünk elkezdett mandolinnal játszani; az asztal nagyon megrázkódott, egy azon levő zenélőszelence megmozgott és végre az asztal a zene ütemére táncolt.«

»Mire tanították a szellemek?«

»Jó dolgokra. Ők az erényt ajánlják.«

»Mit tartanak Krisztusról?«

»Azt mondják, hogy ő nagy ember, proféta.«

»Sok szellemet vett ön kérdőre?«

»Igen, mindenkiünk kérdőre vont a elhunyt szüleit és barátait. Egy szellem azt mondta, hogy ő 1460-ban Indiában élt. Az én anyám is eljött, sok tanácsot adott és híreket mondott el. Én nagyon örvendtem, haza mentem és meghívtam néhány barátomat, akik szabadelvűek voltak, hogy jöjjenek el és lássák meg a legvilágosabb tényt Isten létezéséről és a jövőendő életről. De nemsokára elkezdtem kételkedni. Én azt vettem észre, hogy a szellemek mindig az idézőjükhöz illesztették magukat; ha ez goromba volt, akkor a szellem is goromba lett; ha ez komoly volt, akkor a szellemek is komolyak voltak. Egyszer illetlenül is beszéltek, úgy hogy néhány munkás, akiket meghívtunk, nagyon mulattak rajta és sokat nevettek; de én felelősségre vontam a szellemet és fedtem őt. Erre az asztal csak valami érthetlent szólt, míg egészen elhallgatott, és végre elkezdett egy lábön táncolni, mialatt szédülő gyorsasággal forgott. Ön elképzeld a helyzetünket. Hátha mégis minden az ördögtől volna, gondoltam, és egy este, mielőtt az ülésbe mentem, kértem az Istent, hogy ha a spiritizmus nem ötöle jön, akkor akadályozza meg a szellemek megjelenését. Az ülés megkezdett, de ismételt kérdéseinkre sem jelentek meg a szellemek s midőn hosszabb idő múlva a társaság el akart menni, elbeszéltem nekik, hogy mit csináltam, amiért néhányan nagyon haragudtak rám. Én tanácsoltam nekik, hogy képezzenek még egyszer egy kört nélkülem s aztán hívjunk meg a szellemet és parancsoljunk neki, hogy mondja meg a nevét. Mind beleegyeztek. A szellem nemsokára megjelent és egy hölgy azt kérdezte tőle: »Isten nevében, aki a mennyet és a földet csinálta, mond meg, ki vagy?« De ő nem válaszolt. A kérdés ünnepélyesen ismételtetett, mire az asztal elkezdett mozogni és a következő betűk gyorsan lettek ráírva:

A z ö r d ö g !

Az utolsó betű írásánál az asztal magasra felemelkedett és iszonyú lübben fel- és lelökődött. Mindenki elhalványult. Egy hölgynek biblia volt a kezében. Az ön gyülekezetében felírtam

magamnak az idézett bibliai verseket, melyekben a hüvészet a Sátánnak tulajdoníttatik és a tiltott dolgokhoz tartozik. Azoknak elolvasásával és megbeszélésével két órát töltöttünk, mire mindenki meg volt arról győződve, s mi a spiritizmussal ez időtől fogva kész voltunk.

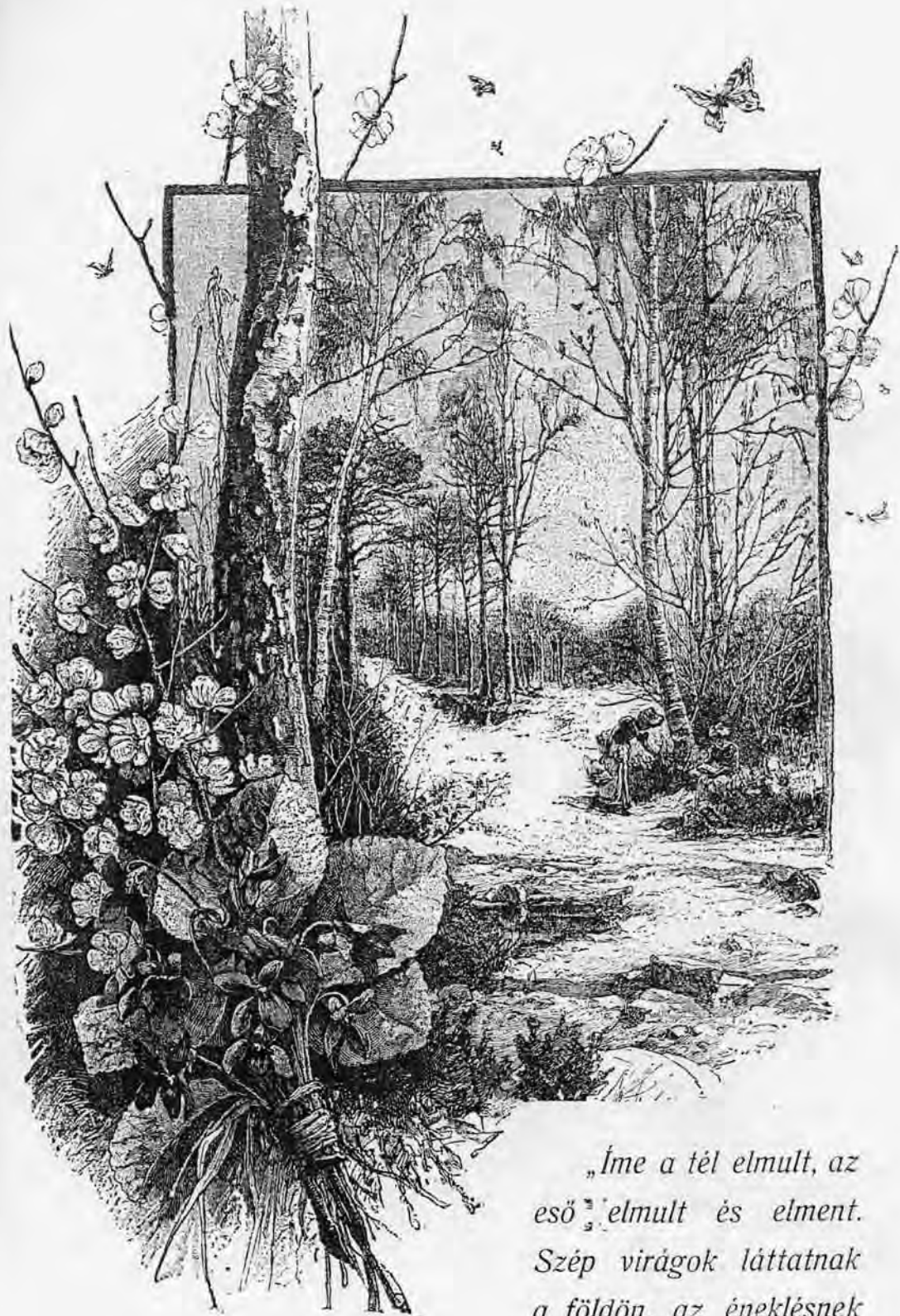
Következő reggel három órakor borzasztó zaj hallatszott az egész házban; az ajtók kinyíltak és becsapódtak, a földézet rázkodott, gyors lépések hallatszottak a lépcsőn fel és lemenni. Én nagy félelemben kiáltottam: »Uram, oltalmazza bennünket, mire a zaj megállott. Azóta még néhányszor elkezdett, de imámra mindig csend lett. Most én is vettem magamnak bibliát és rendszeren a templomba is járok.«

Tudomány.

1. A léleknek tudománya nélkül semmi nincs jó. Peld. 19, 2.
2. A tudomány világosság. Peld. 6, 23.
3. A tudomány az élet kútfeje. Peld. 13, 14.
4. Drágább a drága köveknél. Peld. 20, 15.
5. Aki attól eltévelyedik, élet nélkül marad. Peld. 21, 16.
6. Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül vagyon. Hos. 4, 6.
7. Aki megutálja azt, bolond. Peld. 10, 21.

Igaz és hamis tudomány.

1. Jeléi. 1 Ján. 4, 2-6.
2. Ami a törvény ellen van, ellenkezik az igaz tudománnyal. 1 Tim. 1, 10.
3. Az emberek tudománya elvész. Kol. 2, 22.
4. Hamis tudományt szívünkben ne tartjuk. Zsid. 12, 15.
5. Az utolsó időkben lesznek, kik ördögi tudományhoz hajolnak. 1 Tim. 4, 1; 2 Tim. 4, 3.
6. Az isteni tudománynak summája. 1 Ján. 3, 23.
7. Tudomány szükséges a hit mellé. 2 Pét. 1, 5.
8. A keresztfáról való tudomány minden tudománynál feljebb való.

„Íme a tél elmúlt, az
eső ³ elmúlt és elment.
Szép virágok láttatnak
a földön, az éneklésnek
ideje eljött és a gerlicének szava hallatik a mi földünkön.“
Énekek éneke 2, 11, 12.

Bizonyságtételek a gyülekezetek részére.

White E. G.-tól.

Folytatás.

Az Isten jelleme Krisztusban kinyilatkoztatott.

Kedves testvérek, a látás átváltoztat bennünket. Hogyha az Isten és a Megváltónk szeretete mellett időzünk, hogyha az Isten jellemének tökéletességét szemünk előtt tartjuk s az Úr Jézus igazságosságát hit által magunkévá tesszük, akkor elváltozunk az ő képére. Azért ne gyűjtsünk kellemetlen képeket — a bűnről, a kételkedésről — hogy mindezeket emlékezetünkben tartván azokról addig beszéljünk és panaszkodjunk, míg minden hátorságot elvesztettünk.

Egy hátortalan, lehangolt lélek sötét-séget terjeszt. Sátán örül azon, hogyha az ő diadalairól való képek vannak folytonosan szemünk előtt, amelyek az embereket hátortalansággal és gyávasággal töltik el.

Vannak, hála Istennek világosabb és barátságosabb képek, amelyeket az Úr tár eléünkbe. Isten az ő szeretetét ígerte nekünk, s ez oly drága kincs, amelyet folytonosan élvezni és tapasztalni lehet. Azon képek, amelyekkel az Úr lelkünket és elménket betölteni kívánja, az Úr Jézus eljövetele a mennyből e bűnös földre, midőn az ő isteni jellemét emberi testbe öltöztette, hogy az elveszett emberiséget megmentse. S midőn nem a láthatóra hanem a láthatatlan dolgokra nézünk, nem szabad elfelejtenünk, hogy a mi nyomoruságunk, amely ideigvaló és könnyű, egy örökkévaló és felette nagy dicsőséget hoz.

A mennyben Isten mindenekben minden. Ott a legnagyobb szentség uralkodik, semmi nem zavarja az Istennel való összhangot. — Hogyha tényleg ezen gondolatokkal foglalkozunk, akkor az égnek ihletével mi is át leszünk hatva. De, ha semmi örömet nem tapasztalunk a mennyei dolgokban, ha nem érdeklődünk az Isten tudománya iránt, ha nem gyönyörködünk Krisztus jellemének szépségében, ha az ő szentsége nem vonz bennünket, akkor biztosak lehetünk abban, hogy hiábavaló

az Isten országára való reménységünk. A keresztyén egyedüli célja az Istennel való tökéletes összhang. Örömet beszél mindenkor Istenről, Krisztusról, a boldogság és tisztaság hazájáról, azon hazáról, amelyet az Üdvözítő készített azok részére, kik őt szeretik. Mindezeknek a témáknak a vizsgálatát és tanulmányozását az apostol a »jövendő világ erejének« nevezí.

Az utolsó nagy küzdelem előttünk áll s »a Sátán hatalmas erővel, minden hatalommal és jelekkel és hazug esodatételekkel fog munkálkodni« a végre, hogy Isten jellemét minél hamisabb és tévesebb világosságban tüntesse elő »úgyannyira, hogy ha lehetséges, még a választottakat is félre vezesse. Ha valaha volt nép, akinek szükséges a folytonos növekedés a világosságban, akkor mi vagyunk ez a nép, akiket az Úr ez utolsó időben kiszemelt az ő törvényének őrzésére és az ő jellemének kinyilatkoztatására a világ előtt. Szükséges, hogy mindazok, akikre ez a szent munka bízott, az igazság által legyenek megszentelve, megnemesítve és megerősítve. Most inkább mint valaha, megkívánja az Úr, hogy mindazt tapasztaljuk, amiről Pál apostol írt a kolossébeli gyülekezetnek: Azokéért mi is, amely naptól fogva azt hallottuk, nem szününk meg ti érettek imádkozni és kérni, hogy betöltesetek az Isten akaratjának értelmével minden bölcseséggel és lelki értelemmel. Hogy járjatok amint az Úrhoz méltó minden engedelemre, minden jó cselekedetekkel gyümölcsöt teremtven és nevedvön az isteni esméretben.«

Folytatás következik.

— Azt mondják Fénelonról, hogy az ő magaviselete kegyeletes, az ő hangja gyöngédséggel teljes volt és az ő arca dicsőséggel fénylett. Egy istentagadó, aki egynéhány napot nála töltött, így szólt: »Ha tovább ott maradtam volna, keresztyén lett volna belőlem. Fénelon nem vitatkozott velem, de az ő élete a leghathatósabb módon bizonyított a keresztyén igazságok mellett. Ő tényleg cselekedte azt, amit vallott.«

A missió köréből.

Egy hangos hívás Kinából.

Egy özvegynek példája.

Azt hiszem, hogy mindenki észre vette őt, midőn az utcákon végigment. síralmas kifejezéssel gyengéd arcvonásaiban, szemeit lesütve, mint egy szerény asszony, aki az utcai élethez nincs hozzászokva, fájdalmas, bizonytalan járással — mert lábai igen kicsinyek voltak — egy ifju rabszolgaleány vállára támaszkodva. Ő nem volt öreg, de elzárt, minden munka és szórakozás nélküli életmódja, függővé tette e fiatal asszonyt egy gyermek erejétől. Az arany hajéket és a sárga aranyból és zöld nephritből készült fülbevalókat ezüstfém tárgyakkal fölcserélte és a puha selyemruhát is félretette, s ahelyett, mint megfosztatott, durva gyólesba öltözködött.

Most egy csendes mellék-utcaba fordul, ott megáll egy nagy fa árnyékában, megnézi magát és azután mély fájdalomban a kő-oltár lépésőjére dobja magát. Nem hallatszik egy szó sem, csak az özvegy asszony sóhajtása és nyöszörgése. A rabszolgaleány meggyújtja a gyertyákat és beteszi a gyertyatartókba az érzéktelen bálvány előtt, kinek kő-arca e reménytelen bánat láttára még utálatosabban vigyorogni látszik. Most csendesebb lesz és felemelkedik. Kezei össze vannak kulcsolva; teste ide s oda ingadozik vagy a szent szekrény felé hajlik; ajkai mozognak, míg a viaszgyertyák füstje nagy körökben mindig magasabbra száll.

Egy a rabszolgaleány által hozatott kosárból sok ruhadarabot kivesz, szép selyemruhákat gyöngéd színekben. Az imádó egyet a másik után áldozva fel emeli, leborul a bálvány előtt és a tűzre teszi. Minden darabot a lángok emésztik meg, mialatt a siránkozó özvegy könyörgését folytatja. Az ő férje jó volt hozzá és ő most ezen tárgyakat tisztelének jeléül a szellemek világába akarja neki elküldeni, s ezen hiábavaló kísérlet által gondolja saját szívét vigasztalni.

Még egyszer leborul a még leányos alak nagy fájalmában a kőre, azután

elmegy mind a kettő úgy ahogy jött — a gyászoló, hogy az egész éjjelen át magányosan órkodjon házi bálványai mellett, melyektől vigaszt és békét vár, mert ő nem ismeri azt, aki oly szívélyesen hívogat: »Jöjjetek énhozzám mindnyájan kik megfáradtatok és megterhelgettetek és én megnyugosztalak titeket.»

Egy kitett gyermek.

Midőn egyszer egy barátimmal Canton egyik külvárosában egy kevesen használt úton sétáltunk, észrevettünk az útnak egyik oldalán a fű és dudva között egy csomag ócska ruhát, mely takaróba be volt burkolva és csak tágasan összekötve. Már elmentünk a hely mellett, ahol ez feküdt, mire az én barátóm, a társalkodást félbeszakítva, azt mondta: »Én mégis kíváncsi vagyok megnézni, hogy mi van abban a csomagban.« Ő visszament és sétatálcájával felkutatta a csomagnak egyik végét. »Mi későn jöttünk«, mondta, midőn halvány arccal megint utólért engemet.

Atyák és anyák, kiknek otthonában kis leányotok a ház öröme, ki tudjátok-e találni, hogy mit látott ott? Én nem kérdeztem őt, mert már tudtam. Ez nem volt az első ártatlan kis leány, aki az őj oltalma alatt e magányos helyre kido batott.

Egy eladó gyermek.

»Ma különös tapasztalatom volt, mondta egy a mi missionárusnőink közül, midőn egy hosszú vándorlás után a várostól visszajött.

Vándor útján egy benszülött asszony kísérte őt, de az út legnagyobb részén észre vette, hogy még egy más személy jött utánuk. Amerre fordultak is, az árnyék mindig ott volt, végre kényelmetlen lett neki és a következő utcasarkon felhasználta az alkalmat és megnézte, hogy kicsoda az, aki oly állandóan követte.

Csak egy a munkásosztályból való asszonyt látott, aki gyermeket vitt a hátán. Mintán megnyugodott, tovább folytatták útjukat. De az asszony még mindig utánuk jött, míg a missionárusnőt azon gondolat kezdte gyötörni, hogy az ő üldözőjének valami rosszakarata lehet, és ő elhatározta magát, ezen

dologgal szembeszállani. Az asszonyhoz fordulván, mondá: »Azt látom, hogy már hosszabb idő óta utánunk jön, kíván ön valamit tőlünk?« Az asszony zavartan nézett. »Kérem, mondja meg, hogy mit akar, vagy ne kövessen minket tovább,« mondá határozottan. »Csak az én gyermekemet akarom önnek eladni,« felelt az asszony hidegen.

Az ő története, mint kisült, sok más kínai asszony története is. A férj kérésére igen csekély, a család nagy s többnyire leányokból áll s így az asszonynak is hozzá kell járulni az élelmezéshez. Azon reggel egy családi tanács elhatározta, hogy az új jövevény (aki fiúnak kellett volna születni) értéktelen volt reájuk nézve, és az asszony meg lett bízva, hogy a három napos gyermeket a bennszülöttek-árvaházba vigye, ahol egy és fél koronát kap érte és többé nem kell neki gondoskodni gyermekéről.

Midőn a külföldi nőt meglátta, eszébe jutott, hogy már hallott külföldi missionárusokról, akik néha kis leányokat felveszik, felnevelik és derék, becsületes férfiakkal összeházasítják. Ezen gondlattól ösztönözve követte a kedves, jószívű külföldi nőt, hogy egy csekély felülfizetésért ajánlja neki a gyermeket. Ő hajlandó volt, azt a missionárusnőnek öt koronáért eladni.

A missionárusnő most ügyesen kezdte az anyai szeretetnek húrjait megragadni, hogy a gyermeket az árvaház elől megmentse. Ő nagyon érdekelve volt a kis gyermek iránt: »Nézz csak, milyen csinos, és mily dús selyempuha fekete haja van, mily szépen fog ez kinézni rövid idő múlva, ha símára lesz fonva és fénylő zephirpamuttal összekötve; és e kis vastag kezecskék; ilyen szép erős gyermek hamar fel fog nőni és nemsokára képes lesz, a könnyebb házi munkáknál segíteni,« így kezdett hangosan gondolkodni. »Igazán, ki ne adna szívesen öt koronát egy ilyen gyermekért?«

Az anya egy kissé visszavonult. A gyermek mozgott és kinyitotta száját: »Óh, nézz csak, éhes. Nálam rizvizet vagy konzervált tehéntejet kapna. (Kinában sokan a tehéntejet nem tartják jó

eledelnek, mert ott a teljesség munkásállatnak használják.) Ti bővelkedtek eledelben gyermektek részére s nem kerültek semmibe. Valóban eladná ezt a gyermeket, a gyermeket, melyet ön maga szült, öt koronáért?«

Az asszony visszavonta az ő ajánlatát és a gyermek szorosabban odasímulott az anya kebeléhez.

Egy vak asszony.

Egy keskeny átjárásból, ahol olyan tolakodás van, hogy csak egy erős és biztosan fellépő ember jöhet keresztül, a kocsi és taligák zörgését felülhangozva egy asszony jajgatása hallatszott: »Könyörüljete! Könyörüljete! Óh, könyörüljete egy szegény, öreg, vak asszonyon, akinek nincsen senkiye, ki róla gondoskodjon. Ti, akik meg vagytok áldva, ti, akiknek pénzetek van, adjatok alamizsnát egy szegény, vak asszonynak. Óh, ti nagylelkű urak és ti jószívű hölgyek, adjatok alamizsnát egy szegény, vak asszonynak!«

Ott, az út szélén, ahonnan a hang jött, egy térdelő alak volt. Az érdes kövezen térdelve, leguggolva és mozdulatlanul, mintha félt volna, hogy az üzleti forgalom e vásárláson őt is elragadja, keskeny, halvány arccal és lehunytt szempillával egy asszony kért kenyeret. Az ő arcvonásaiból az egész kinszenvedését lehetett olvasni, melyet egyedül, kereset és a szemvilág drága ajándéka nélkül át kellett neki élni.

A félig kiéhezett gyermek az ő karjaiban a kiszáradt mellet szopta.

Mikor tovább mentünk, az utcai zaj dacára is még világosan kihallottuk az ő kiáltását. A hang mindig erősebb lett, mintha Kina reménytelen, vak testvéreinek nagy mennyiségétől jönné, akik nemesak a testi világosságot, hanem az igazi »életnek világosságát« is nélkülözik. Sokan közülök, akik kegyetlen urak kezei alatt kenyerükért gyalázatos életet élnek, kinyújtott kezekkel kérnek: »Könyörüljete, óh könyörüljete a vakokon.« Ti, kiknek pénzetek van és a kényelmességet és szeretetet élvezitek, ti kedvesek és jószívűek, könyörüljete a szegény lelki vakokon Kinában!

A két bankjegy.

Egy bankár szekrényében két bankjegy feküdt egymás mellett, az egyik öt, a másik ezer márkás. Óh, sóhajtott az öt márkás bankjegy, »ha én olyan értékes volnék mint te, mennyi jót tehetnék én akkor.« Persze, mosolygott az ezer márkás önérzettel, kétszázszor annyit mindenesetre fogok használni a világnak mint te, hitvány kis kék papiros. Erre kulcsok zörgése hallatszott, a bankár benyult a szekrénybe és kivette az öt márkás bankjegyet. Odaajándékozta egy sápadt asszonynak, ki a rácsot előtt állt és a hála könnyei hullottak reá. A kis bankjegy röpdesett örömben. Mily szép, hogy én szegény igénytelen teremtes valakinek ily nagy örömet szerezhetek. Ezzel kezdődött pályafutása. Azután a pékhez került, egy kissé megpihent a molnárnál, meglátogatta az orvost és egy napig a papnál is időzött és így tovább; mindenütt igen szívesen látták és mindenütt előmozdította az emberek javát és szerencsését. Hosszas vándorlás után ismét egy pénzes ládába került. Nem volt többé szép és tiszta, hanem piszkos és gyűrődött lett. Azértmondotta is mindjárt az ezer márkás, amely ott feküdt: »Kérem, kérem, menjen tovább egy kicsit, ön biztosan az országútról került ide. Ekkor felismerte a kis bankjegy a dölyfös ezer márkást. Nos, barátom, mit óltól át elválásunk óta — kérdező. Óh, válaszolt a nagy bankjegy esüggeden — »igen keveset. Nehány kézbe jutottam ugyan, de az emberek csakhamar bezártak a szekrénybe, annyira féltettek, hogy ismét elveszítenek. Hasznára úgyszólván senkinek sem voltam. A kis bankjegy most diadalmaskodhatott volna, hogy ő, a megvetett, könnyeket száríthatott és nem egy örömmosolyt keltett. — de ő alázatos maradt és hallgatott.

Kis adománnyal és nagy hűséggel több áldást terjeszthetünk mint fényes tehetségekkel és javakkal, melyeket a magunk számára tartunk meg vagy csak rendkívüli alkalmakkor vesszük elő. Aki

kis dolgokban hű, nagyokban is hű marad és aki csekély dolgokban hűtlen, az nagyokban is hűtlen lesz.

A világító torony.

A vén Jakab toronyőr volt. Amióta csak hazakerült a katonaságtól, egyéb dolga sem volt, mint esténként meggyújtani azt az óriási nagy lámpát a világító toronyban, mely fényét a messze tengerre vetette, hogy az arra haladó hajósok elkerülhessék a zátonyokat és sziklákat. Eddig híven is végezte kötelességét és sok hajót megmentett már a biztos végpusztulástól. Egyszer azonban, midőn este felé felébredt, mert hát ő nappal pihent, még ott látta a nap utolsó sugarait a láthatáron és még egyszer visszafeküdt vagy egy fél órácskát aludni. De nem ébredt fel a kívánt időre. Sötétség borult a hatalmas tengerre, a szél zúgott és verdeste az égig tornyosuló hullámokat. Baj lesz, ha fel nem ébredsz, te toronyőr!

A vén Jakab álmából felriad, felugrik fekhelyéről és reszketve meggyújtja a nagy lámpát. A nagy sötétségben nem látja, hogy ott küzködik egy kis esolnak a végpusztulással, amott pedig egy nagy gőzös romjai úsznak. De reggel megtudta hanyagságának következményeit, megtudta azt más is, és a vén Jakab elvesztette jó állását, és nyugodt lelkiismeretét. És te, keresztény barátom, meggyújtod-e idejekorán a világító lámpát, melynek fényénél úgy a környezetben élő, egyes lelkek, mint a távoli nagy pogánynépek megtalálhassák az utat az örök kikötőbe, a béke hazájába? Megmondod-e mindenkinek, hogy az élet világossága egyedül a Jézus Krisztus, és hogy csak ő szabadíthat meg a bűn örvényéből és az örök veszedelemből? Óh, ha nem tetted még, úgy siess, serkenj fel, nehogy elveszzenek a te hanyagságod miatt és Isten trónjánál egykor vádoljanak!

A csodatevő tej.

Dubovszky dr. figyelte meg elsőnek és hirdette Párisban, hogy a balkáni törökök és szlávok nagyon kedvelik az aludt tejnek egy nemét, melyet ott *joghurt*-nak mondanak és hogy azok, akik ezt rendszeresen fogyasztják, soká élnek, nem ritkán száz éven felül is; életerejük, szívósságuk, munkabírásuk ilyen nagy életkorban sem esökken annyira, mint a közép-európai emberé a hatvanas évek körül.

Az orosz *Mecsnikov*nak, a párisi Pasteur-intézetben immár huszonöt év óta folytatott kutatásai arról, hogy minő szerepet játszanak az ember és állat életében a fehér vértestecskék, érdekes világot vetnek a kérdésre, miért éltek a pátriárkák és miért élnek az aludttej-evők nagyobb kort, mint a modern nyugatiak.

A fehér vértestecskék leukoziták tevékenysége valóban hasonló az egészség rendőréhez. Ha valahol például gyulladás támad a testi szervezetben, azonnal odasorakoznak a fehér vértestecskék, körülrájkák és elfojtják a gyulladás okát tevő baktériumokat. A kis változatok amóbes módjára folyton cirkálnak ezek a leukoziták testünkben, résztvesznek az emésztésben, kivált a zsírt emésztik föl, megvinnak a testbe tolaikodott idegen anyagokkal, a fertőző betegségek csiráival és általában szabályozzák az anyagcserét. Nem csak a vérben, a limfában is honolnak és dolgoznak.

A gerinces állatok testében a vértestecskéknek szerepük szerint nagyon különböző két válfaját különböztetjük meg, úgymint a kisebb, szárnyazott magu *mikrofág*-okat és a nagyobb *makrofág*-okat. Az előbbieket gyorsabbak és tevékenyebbek. A véredények falának nyílásain átfurakodva, tüstént ott teremnek, hol a szervezetbe idegen anyag, baktérium, vagy mérge hatolt. A nagyobb makrofágok csak később érnek oda, hogy eltakarítsák az ellenséget.

A csontvelőből származó mikrofágok játszanak főszerepet az akut és bevándorolt baktériumok által okozott beteg-

ségek esetében; elrombolják a növényi sejteket, de az állati sejtekkel már nem bírnak, amelyeket a vérátömlés terel a szervezetbe, valamint erőtlének a vérparazitákkal szemben is, amik a maláriát, álomkórt, texaszi lázat okozzák. Ezeket a makrofágok küzdik le.

Ha kérdezzük, mi képesíti e vértestecskéket arra, hogy a szervezetbe tolaikodott idegen anyagokat megsemmisíteni tudják, akkor a választ éppen Mecsnikovnak buvárkodása hozta meg, aki fölfedezte az emlősök testében azt a vasvegyületet, mely a mikrofágokban *mikrositas* névvel jelölhető, a makrofágokban megfelelőleg *makrositas* nevet kapott. Ez a vasvegyület végzi el azt a munkát, hogy egyik alakjában szerte rombol minden növényi sejtet, másik alakjában összeroncsol minden állati sejtet.

A Mecsnikov-féle vasvegyület távolról se fegyvertársunk a megöregedés terén, sőt inkább ellenfelünk, nagy erejű és félelmes. Fiatal korunkban ugyanis a vértestecskék sohasem támadnak a mi magunk sejtjeire; ellenben az előre haladott korban arra vetik magukat, fogyasztják az agy, a gerinc, a csontvelő, az ideg és a porcok sejtjeit, kikezdi a mirigyeket, a hajfestő sejtet is és megöszítik hajunkat; előidézük a vénbedés minden tünetét, miattuk lesz ráncos, fakó, petyhüdt a bőrünk, száradt az inunk, lomha a járásunk, tompa az emlékezetünk, kisebb súlyú és rövidebb a testünk. Elnyomoritják a szervezetünket, fogyasztják erőnket, szóval megvéniteneik. Az egykori jó barát, az élet kimélője és a lét tisztántartója ellenünk fordult, bajt bajra halmoz, sietteteti romlásunkat, úgyszólván perceről-percere a sír szája felé taszít.

De mért e nagy változása annak a vasvegyületnek? Okát állandó (persze adagjaiban cly kicsiny, hogy hirtelen kárt nem mutat) vérmérgezésben találjuk. Kedvez a természet végzésének itt a mi sokrészt oktalan életmódunk is: alkohollal, nikotinnal is mérgezzük magunkat, keveset mozgunk a szabadban, általában puhítjuk magunkat, semhogy edzenők a testet. Ha valamelyik öreg úr ismerősünk sportol és testedzést végez,

kinevetjük, még azt is, ki ezt neki tanácsolja; pedig sokkal igazságosabb intézkedés volna a tornacsarnok és más sport-alkalmatosság hatvan éveseknek, mint iskolásoknak, akik akkor is mozognak, mikor esend és nyugalom a parancs.

Már az egészséges ember teste is telítve van kártékony baktériummal, hogy mást ne említsék, csak a vastagbélben lakó coli baktériumot, amelyből pár millió telepszik minden négyzetcentiméterre. Étél és ital viszi azt testünkbe és a kedvező létfeltétel, amit belünkben talál, elszaporítja hihetetlen arányban. Tudjuk, hogy egészséges emberből is naponta több mint 100 millió baktérium takarodik ki. Amennyiben az emésztés hátráltató zavart szenved, annyiban szünetel ez a kitakarodás, de éppen akkor tízszeres-húszszoros a baktérium szaporítóképessége.

Az erős, egészséges test lebíri a baktériumokat, amiket a természetes rothadás tenyészt a test ölében. Mérgére ellenmérget választ ki és a vese tevékenysége által megakadályozza, hogy a vérben helyet foglaljanak. Amilyen fokban öregszik a test (nem évek száma alatt, hanem erőt fogytával) olyan fokban apad az ellenállás, kisebbedik az ellenméreg kiválasztása; ekkor következik el a fordulat: a mikro- és makrozitás idegen növényi és állati sejtek helyett a mi drága sejteinket kezdi fogyasztani, fölfalni.

Az aludttejben, amelyet köznépünk találóan illet savanyú névvel, de kivált a joghurtban — ezt is Mechnikov kutatta ki — az erjedés munkáját egy gomba végzi el, melyet *maja-gomba* néven ismer rég a természettudomány. Hatalmas ellenfele ez a bélbaktériumoknak. A rothadást szabályozza, a belőle támadt mérget ellenmérgezi, a vértetestcskék munkabírását fokozza, a megöregedést eltolja.

Vannak érzékeny gyomrok, amelyek az aludt tejet nem bírják el, mert körülbelül nyolc gram tejsav van minden literében. Ez a joghurtban nincs meg. Itt a maja-gomba körülbelül éppen olyan arányban osztja föl a tej fehérnyéjét, mint gyomrunkban a pepsin-sav teszi. A joghurt egy literében nincs több, mint két gram tejsav.

A joghurt készítésének módja hasonló a kefiréhez és kumiszeához. Tehéntejet vagy kecsketejet gyöngye tűz fölött addig párologtatnak, míg mennyisége a felére apad le. Azután üvegbe fejtik le, 50 fokra lehűlni engedik, amikor gyapjukendőbe esomagolják el, hogy legalább is hét teljes órán át megtartsa ezt a hőfokát. Ebben az állapotban kell a tejnek összefutnia, megturósodnia.

Készen változatlanul eltartható négyöt napig, a hőmérsék iránt érzéketlen, a szállítást állja; íze kellemes, nem oly savanyú, mint közönséges aludttejünk, de édeskés mellékíze sincs, mint a tejfelnek. Emészthető mintegy ötven perc alatt, tápláló hatása pedig kihat tizenhat-húsz órára.

A balkáni szlávok már évszázadok óta *jözik* be így a tejet. A sok ezer éves pátriárkai tudósításokban is megtaláljuk ezt a kifejezést egy helyen: *felére jözte be a tejet*. De hát így vagyunk sok okos dolgával a régieknek, feledésbe mennek, célszerű voltukat és okukat az unokák nem jegyezték meg őseik beszédéből. Eljön azonban a tudós kutató és kihámozza a régiök bölcsességéből a régi bölcseséget, hogy újra hódoljanak neki az utódok!

Értesítés.

Tekintettel arra, hogy az Isten országáról szóló evangélium hazánkban mindig nagyobb és nagyobb tört hódít, elhatároztuk, hogy az új körülményekhez alkalmazkodva, folyó év május hó elsejétől folyóiratunk „Az utolsó üzenet” címmel jelenjék meg.

Lapunkat ezután is legjobb lehetőségünk szerint szellemileg támogatni, tartalmát jó és épületes s nagy feladatoknak és korunknak megfelelő cikkekkel gyarapítani fogjuk.

Kérjük a jövőben is összes testvéreink és előfizetőink szíves jóindulatát s minél több előfizető gyűjtésével támogatni szíveskedjenek a jó ügyet.

Különfélék.

— Az Egyesült Államok leggazdagabb emberei. A következő statisztika, mely az 1906. évi Munsey, Scrap Book-ból vettett, világosan mutatja meg Jak. 5. 1-3 igazságát. Ezen statisztika felsorolja az Egyesült Államok 51 leggazdagabb emberének neveit és vagyonát, még pedig: Rockefeller John D. 600 millió dollár; Carnegie Andrew, Astor W. W. 300-300 millió; Morgan J. Pierpont 150 millió; Rockefeller William, Rogers H. H., Vanderbilt W. R., Clark Senator, Astor John Jakab 100-100 millió; Sage Russel, Frick H. C. 80-80 millió; Mills D. O., ifj. Marshall Field 75-75 millió; Flagler Henry M., Hill J. J. 60-60 millió; Archbold John D., Payne Oliver, Huggin J. B., Field Harry 50-50 millió; Smith James Henry, Phipps Henry, Vanderbilt Alfred G., Havemeyer H. O., Green Hettyné, Ryan Thomas F. 40-40 millió; Walker W.-né, Gould George 35-35 millió; Armour J. Ogden, E. T. Gerry, Goelet Robert W., Flagler J. H., Spreckels Clans, Havemeyer W. F. 30-30 millió; Schiff Jakab H., Widener P. A. B., Baker George F. 25-25 millió; Belmont Ágoston, Stielmann James, Gates John W., Ream Norman B., Pulitzer József, Bennett James G., Moore John G., Reid D. G., Pabst Frederick, Sloane William D., Leeds William B., Duke James T., Brady Anthony N., Vanderbilt George M. 20-20 millió dollár. Ezen 51 ember összes vagyonu 32950000000 dollár, vagyis körülbelül 16475000000 korona. Az Egyesült Államok 90000000 lakosa közül a felsorolt 51 az állam egész vagyonának 35. részét bírja. Az 51 közül minden egyesnek vagyon-átága több mint 64600000 dollár, míg a többi 89999950-re csak 1100 dollár esik. Ott körülbelül 4000 milliomos él, de nagyon nehéz, azoknak átlagos vagyonát megállapítani. Ha azoknak összes vagyonát az Egyesült Államok egész vagyonából levonatik, akkor a többi 89996000 lakosra csak 500 dollár átlagos vagyon esik.

— *Lelkek ünnepe Japánban.* Minden év augusztus havában nagy ünnepet tartanak a japánok, mely három napig

tart. A *lelkek ünnepeinek* nevezik. Ezek a népek azt hiszik, hogy a halottak lelkei évenként egyszer hazatérnek régi lakhelyükre. Nagy előkészületeket tesznek. Mindenekelőtt nagy takarítást végeznek a házakban. Minden házban egy külön szobát rendeznek be a látogató lelkek részére. Egy oltárt építenek, mellé egy asztalt helyeznek, melyen három napon át gyertyák égnek. Miután minden előkészületet megtettek, az udvaron tüzet gerjesztenek, mert hitük szerint a lelkek a füstben szállanak le a földre, s úgy mennek be a nekik elkészített szobába. Naponként háromszor ellátják a lelkeket tápszerekkel. Az ünnepnapok eltelte után ismét tüzet csinálnak, hogy ennek füstjén át ismét visszamehessenek a lelkek a szellemek világába.

Van azonban számtalan oly lélek, kinek nincsenek rokonai, s így háza sem, ahova betérhetne az ünnepek ideje alatt. Ezeket kóborlelkeknek nevezik. Ezekre is számítanak. Összeszednek a népek lapos fadarabokat, melyekre égő gyertyákat, ételeket és írott imákat helyeznek, s úgy bocsátják a folyóba vagy egyéb vízekre. Ott kell a szegény házatlan lelkeknek az ünnepeket tölteniök. Hogy mi módon képesek ezek a lelkek füst nélkül lejönni, azt nem magyarázzák meg. Barátok és rokonok nélkül lenni még a lelkek világában is szomorú.

Szegény nép! Ki ne sajnálná őket, hogy még mindig az evangélium világhossága nélkül élnek és halnak!

„AZ ARATÓ“

havi folyóirat.

Nyomatja és kiadja:

A vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala
Hamburgban.

Felölös szerkesztő: Huenergardt János F.

Előfizetési ára:

Egy egész évre	K 2.—
Egy fél évre	„ 1.—
Egyes példányok	„ —.20
Amerikába, egy egész évre	„ —.50

Előfizetéseik

Huenergardt János F., Péczel, Kör-utca 23A
címe küldendők.